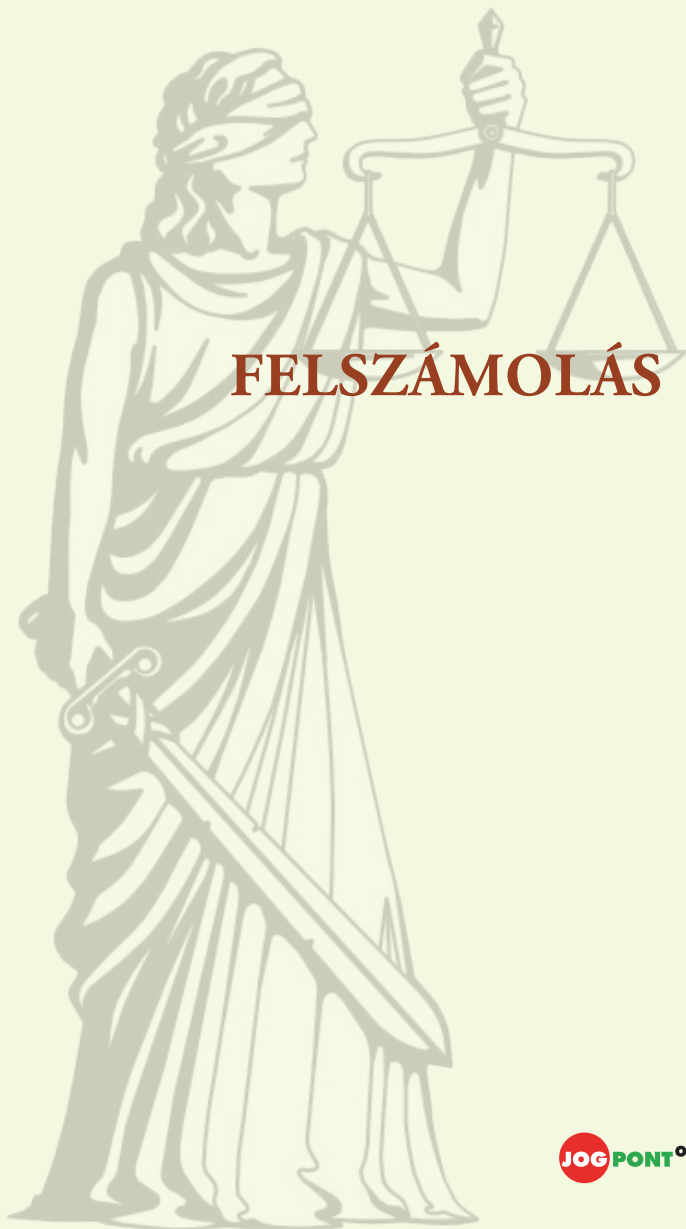

CÉGJOG

FELSZÁMOLÁS

JOGPONTOK
KISKÖNYVTÁR

A kiadványt írta és szerkesztette:

Neiger, Kókai, Papp Ügyvédi Iroda

Lektor: Dr. Neiger M. Tibor egyetemi docens

A kiadvány a GINOP 5.3.3- 15-2015-00003

„Közép-dunántúli JOGPontok”

Jogszerű foglalkoztatás projekt keretében készült

Felelős kiadó:

Magyar Iparszövetség (OKISZ)

Dr.Vadász György elnök

Nyomda:

Kettőspont Kft. Tatabánya

FELSZÁMOLÁS

Tartalomjegyzék

Felszámolás, végrehajtás- eljárási különbségek	3
Ki kérhet felszámolást?	4
A felszámolás folyamata, az adós kötelezettségei	9
Mit jelent a „fá”?	10
Egyességekötés a felszámolási eljárásban	15
A biztosított követelésekre vonatkozó szabályok	17
Munkavállalók helyzete az eljárásban	20
A felszámolási eljárás befejezése	20

Felszámolás, végrehajtás- eljárási különbségek

A felszámolási eljárás általában az adott – érintett - gazdasági társaság (a törvény adós gazdasági társaságnak nevezi, a továbbiakban mi adósként jelezzük) cégjogi élete megszüntetésével, azaz jogalanyiséga elvesztésével járó, a székhely szerint illetékes törvényszék által elrendelt, és a felszámolással hivatás szerűen foglalkozó gazdasági társaság (a továbbiakban felszámolóként jelezzük) által lefolytatott, irányított eljárás. Az esetek többségében valóban az eljárás végén megszűnik az adós, az törlésre kerül a cégjegyzékből, de van arra lehetőség, hogy az adós tulajdonosa, vagy tulajdonosai a felszámolási eljárás során egyezséget kössenek a hitelezőkkel, és amennyiben az egyezséget a felszámolási eljárást elrendelő törvényszék jóvá is hagyja, a felszámolási eljárás ezzel megszűnik.

A felszámolási eljárás annyiban hasonlít a végelszámoláshoz, hogy mindkét eljárás járhat az adós megszüntetésével – ámbár a végelszámolási eljárás más jogi személy esetén is, így például alapítvány esetén is lefolytatható, tehát nem csupán gazdasági társaság élhet ezzel a lehetőséggel -, és mindkét eljárás esetén lehetőség van arra, hogy az adós „megmeneküljön”, azaz az eljárás anélkül szűnjön meg, hogy az adóst törlik a cégjegyzékből, azonban végelszámolást csak az adós kérhet saját maga ellen, a végelszámolási eljárásban az illetékes törvényszék cégbírósága jár el, és úgyszintén az adós dönthet úgy, hogy mégsem folytatja

le, fejezi be a végelszámolási eljárást, ezzel szemben a felszámolási eljárást kérheti az adós is, de hitelezője is, és az kizárólag akkor szüntethető meg, ha a hitelezőkkel egyezségkötésre került sor, és azt a felszámolási eljárást lefolytató törvényszék – tehát nem a cégbíróság – jóváhagyja.

Ki kérhet felszámolást?

A felszámolási eljárás kezdeményezése megilleti az adóson túlmenően bármelyik hitelezőjét is. Szükséges azonban, hogy a hitelező követelése ebben az esetben lejárt, és az adós által elismert legyen, és az adós azt írásbeli felhívás ellenére se fizesse meg, de a felszólítás kézhezvételéig azt ne is vitassa, vagy jogerős határozatban megállapított fizetési kötelezettségének a határozat szerinti határidőben ne tegyen eleget, illetve az adós ellen indult végrehajtási eljárás eredménytelen legyen. Speciális a helyzet akkor, ha a felszámolási eljárás kezdeményezését megelőzően az adósnál csődeljárás volt, de az eredménytelen lett – ebben az esetben a bíróság a jogszabály előírásának megfelelően köteles elrendelni a felszámolási eljárást. Ehhez nem kell sem az adós, sem más hitelező kérelme -, illetve ha a csődeljárásban kötött egyezséget, vagy a tárgyalta eljárást megelőző felszámolási eljárásban kötött egyezséget az adós nem teljesíti, mert ebben az esetben a bíróság csupán azt vizsgálja, hogy volt-e egyezség, és az abban megjelölt bármely tartozás határidőben kiegyenlítésre került-e, vagy sem. Úgyszintén speciális helyzetnek minősül, ha

a korábban elrendelt végelszámolás időtartama alatt a végelszámoló állapítja azt meg, hogy az adós tartozásai, kötelezettségei meghaladják vagyónát, mert ebben az esetben a végelszámoló köteles kérni a felszámolási eljárás elrendelését, amelyet a bíróság további vizsgálódás nélkül el is rendel.

A felszámolási eljárást a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. sz. Tv. (a továbbiakban Cstv.) rendelkezéseinek megfelelően kell lefolytatni, amely nagyon szigorú, kogens rendelkezéseket tartalmaz már a felszámolás elrendelésére vonatkozóan is. Kötelezővé teszi a Cstv. a kérelmező részére a jogi képviselőt és előírja, hogy a felszámolási kérelmet mind az adós, mind a hitelező jogi képviselője útján elektronikusan köteles benyújtani. A hitelező a 200.000,- Ft-ot el nem érő követelését felszámolási eljárás útján nem érvényesítheti.

Amennyiben az adós saját maga ellen kéri a felszámolást, részletes nyilatkozatot kell tennie adósságairól, hitelezőiről, pénzügyi számláiról, a tulajdonát képező ingatlanokról, de még arról is, hogy rendelkezik-e például koncessziós szerződéssel. Igazolni kell, hogy a kérelem benyújtásához a legfőbb szerv (közkereseti és betéti társaság esetén a tagok gyűlése, kft-nél a taggyűlés, vagy az alapító, részvénytársaságnál a közgyűlés, vagy egyszemélyes zrt esetében az alapító) hozzájárult, megtörtént a munkavállalók, illetve a Munka Törvénykönyvében meghatározott szakszervezetek, illetve az üzemi tanács tájékoztatása, csatolni kell a 3 hónapnál nem régebbi éves beszámolót, vagy közbenső mérleget, és az adós vezetőjének (ügyvezető, igazga-

tóság, vezérigazgató) nyilatkoznia kell arról, hogy a mérleg az adós vagyoni helyzetéről valós, és megbízható képet ad, és arról is, hogy a beszámoló, vagy a közbenső mérleg elfogadása óta az adós vagyoni helyzetében történt-e, és ha igen, milyen lényeges változás. A hitelezők, és követeléseik felsorolása mellett külön meg kell jelölni, hogy van-e olyan követelés, amelyet az adós vitat (ez értelemszerűen elsősorban a peresített követeléseket jelenti, tehát amikor a hitelező már meg is indította a peres eljárást az adóssal szemben), és külön jelölni kell azt, ha a hitelező követelése jelzálogjoggal, vagy más módon biztosított.

Ennél egyszerűbb az eljárás kezdeményezése, ha azt hitelező teszi meg. Ebben az esetben a hitelezőnek csupán a követelését, illetve annak lejárt voltát kell az előbbieket szerint igazolnia. Az illetékes törvényszék ilyenkor a kérelmet, és mellékleteit kézbesíti az adósnak, akinek 8 napja van arra, hogy a kérelemről nyilatkozzon. Ha az adós elismeri a hitelező kérelme megalapozott voltát, kérhet a bíróságtól 45 napra fizetési haladékot a tartozás kiegyenlítése érdekében. Fontos tudni, hogy ebben az esetben a hitelező minden követelését ki kell egyenlíteni, tehát nem csupán a tőketartozást, hanem ha volt ilyen hitelezői igény, úgy annak kamatait is, a jogi képvisellel felmerülő ügyvédi munkadíjat, és az eljárás jelenlegi, és a hitelező által megfizetendő 80.000,- Ft illetéket, illetve a 25.000,- Ft közzétételi díjat. Amennyiben az adós a követelést nem ismeri el, a bíróság az iratok alapján dönt a kérelem megalapozottsága, vagy alaptalan volta felől. A bíróságnak elsősorban az adós fizetéseképtelenségét kell megállapítania, és csak ha ez megállapítható, kerülhet

sor ezzel egyidejűleg a felszámolás elrendelésére is. Amennyiben az adós a kérelemre nem tesz nyilatkozatot, a bíróság ezt a törvény előírásainak megfelelően úgy tekinti, hogy elismeri a fizetéseképtelenséget az adós.

A hitelező a kérelem benyújtásával egyidejűleg – és annak elbírálásáig is – kérheti, hogy a bíróság ideiglenes vagyonfelügyelőt rendeljen ki az adós gazdálkodásának felügyeletére a felszámolóí névjegyzékből. Mielőtt a bíróság ebben döntene, az adóst meghallgatja. Ha kirendeli a felszámolók közül az ideiglenes vagyonfelügyelőt a bíróság – a vagyonfelügyelő díját, amely 400.000,- Ft általános forgalmi adó nélkül, a hitelezőnek meg kell előlegeznie -, úgy ettől kezdődően az adós csak az ideiglenes vagyonfelügyelő jóváhagyásával, ellenjegyzésével köthet a rendes gazdálkodás körét meghaladó szerződést, tehet más jognyilatkozatot, és a már megkötött szerződések alapján is az adós teljesítéséhez a vagyonfelügyelő engedélye szükséges. Az ideiglenes vagyonfelügyelő ebben az esetben a hitelezői érdekek védelmének szem előtt tartásával figyelemmel kíséri az adós tevékenységét, betekinthez irataiba, számláiba, az adós vezetőjétől bármilyen kérdésben felvilágosítást kérhet, az adós bármely vagyontárgyát átvizsgálhatja, és az adós valamennyi helyiségébe az adós engedélye nélkül is beléphet. Az adós vezetője, illetve vezetői kötelesek együttműködni az ideiglenes vagyonfelügyelővel.

Ha a bíróság megállapítja az adós fizetéseképtelenségét, és elrendeli a felszámolását, kirendeli a felszámolót egy külön elektronikus, véletlenszerű kiválasztási rendszer segítségével. A felszámoló mindig gazdasági társaság, de csak olyan gazdasági társaság lehet, amely szerepel a felszámolók névjegyzékében. Ez egy zárt, maximált létszámú lista, amelyre külön eljárás során, pályázat útján lehet felkerülni. Ha a felszámoló megkapta a bíróságtól a kijelölést, nyilatkoznia kell, hogy áll-e fenn velük szemben kizárási ok, illetve ki kell jelölnie azt a felszámolóbiztosost, aki majd ténylegesen lefolytatja, és irányítja a felszámolási eljárást. A felszámoló kijelölésével, kizárási okaival, a felszámoló esetleges felmentésével kapcsolatos eljárást a Cstv. 27/A. §. rendelkezései tartalmazzák (lásd az internetes közzétételben 1. számú mellékletként).

Amennyiben jogerős a fizetéseképtelenség megállapítása, és a felszámolás elrendelése, illetve visszaérkezett a bírósághoz a kijelölt felszámoló szervezet nyilatkozata a felszámolóbiztos adataival, a bíróság a Céglözlönyben közzéteszi a döntés kivonatát, azaz azt a tényt, hogy milyen ügyszámon, melyik bíróság részéről történt meg a felszámolás elrendelése, melyik a felszámoló szervezet, ki a felszámolóbiztos, és felhívja a hitelezőket, hogy a közzétételtől számított 40 napon belül követeléseiket a felszámolónak jelentsék be. Közzéteszi annak az elkülönített számlának a számát, amelyre a hitelezőknek a nyilvántartási díjat be kell fizetniük. A hitelezők követelését ugyanis a felszámoló akkor veszi nyilvántartásba, ha a hitelező igazolja, hogy követelése 1 %-ának megfelelő összeget, legalább 5.000,- Ft-ot,

legfeljebb 200.000,- Ft-ot erre az elkülönített számlára megfizetett. Az ezen a számlán szereplő összeg az, ami biztosítja, hogy az adós vagyontalansága esetén is a felszámoló a törvény szerinti minimális díjazását megkaphassa.

A hitelezőnek a követelését legkésőbb a felszámolást elrendelő végzés közzétételétől számított 180 napon belül kell a felszámolónál bejelentenie, ezután a hitelező követelését elveszti, mert ez jogvesztő határidő. A 40 napnak azért van jelentősége, mert a felszámoló először a 40 napon belül bejelentett, és visszaigazolt hitelezői igényeket fizetheti ki az adós vagyonából, és csak ha maradt vagyon, akkor kerülhet sor a 40 napon túl, de 180 napon belül bejelentett hitelezői igények esetleges kielégítésére. A gyakorlatban állítható, hogy ez utóbbi kielégítési időszak esélytelen a követelése akár részbeni megtérülésére.

A felszámolás folyamata, az adós kötelezettségei

Mielőtt a felszámolás folyamatáról beszélnénk, szükséges megemlítenünk, hogy a felszámolás elrendelésével az adós vezetőjét különböző kötelezettségek fogják terhelni. 30 napon belül a felszámolást megelőző napra el kell készítenie a záróleltárt, az éves beszámolót (ez együttesen a tevékenységet lezáró mérleg), illetve adóbevallást kell készítenie, az iratokat a felszámolónak át kell adnia, a nem selejtezhető iratokról iratjegyzéket kell készítenie, nyilatkoznia kell a környezetvédelmi terhekről, károsodásról, a felszámolónak részletes tájékoztatást kell adnia

a társaság ügyeiről. Ha e kötelezettségeinek nem tesz eleget, a felszámolás kezdő időpontját megelőző 2 évben felvett valamennyi bevételének 50 %-áig, illetve ha ez nem állapítható meg, 2.000.000,- Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható.

Itt kell megemlítenünk azt is, hogy maga a felszámoló is, de bármelyik hitelező is keresetet terjeszthet elő az adós vezetőjével, illetve olyan tagjával szemben, aki irányító befolyással bírt a társaságnál, és kérheti annak megállapítását, hogy a felszámolási helyzet bekövetkeztét követően a beperelt személy, vagy személyek nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látták el a vezetői, illetve irányítói feladatokat, és ennek következtében a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése megghiúsult, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését. Az ezzel kapcsolatos részletes szabályozást a Cstv. 33/A. § tartalmazza (lásd az internetes közzététel 2. számú mellékletében).

Mit jelent a „fa”?

A felszámolás kezdő időpontjától kezdődően az adós vagyónával kapcsolatos jognyilatkozatot kizárólag a felszámoló tehet, és ettől az időponttól kezdődően az adós cég nevét az „fa” toldattal együtt kell használni, mert ez jelzi mindenki számára, hogy az adós felszámolás alatt áll. A felszámolás kezdő időpontjától lényegében a tulajdonosoknak minden, a társasággal kapcsolatos joga megszűnik, kivéve a cégjogi jogosultságokat,

azaz a tagok a társaságot még a felszámolás alatt is eladhatják, egymás között is átrendezhetik a tulajdonjogi viszonyokat, megkísérelhetik egyezséggel rendezni a felszámolás alatt álló adós helyzetét, tőkét pótolhatnak, stb., azonban vagyoni jellegű kérdésekben semmiféle döntési lehetőséggel nem rendelkezhetnek. Tulajdonosként kérhetnek felvilágosítást a felszámolótól a felszámolás helyzetéről, de a felszámolót nem irányíthatják, utasíthatják. Amennyiben a tulajdonosok taggyűlést tartanak, az ezzel kapcsolatos költségeket nekik kell fedezniük, ha a cégjogi rendelkezések szerint bármit közzé kell tenni a Céglőnyben, vagy a Cégbíróságnak be kell jelenteni, az ezzel kapcsolatos költségeket is a tagoknak kell fedezniük. A felszámoló azonban a cégjogi eljárásra köteles azt a jogi képviselőt meghatalmazni – a cégjogi eljárásokban ugyanis kötelező úgyszintén, mint a felszámolási eljárásokban a jogi képviselő -, akit a tagok választanak, meghatalmazását a felszámolónak alá kell írnia.

A felszámolási eljárás megindulásával az adós valamennyi kötelezettsége lejárttá válik, tehát minden hitelező jogosult ezzel a nappal a követelését lejárt követelésként a felszámolónak bejelenteni. Nem ad tehát felmentést a későbbi bejelentésre az a tény, hogy eredendően a hitelező követelése a felszámolási eljárás elrendelését követően jár csupán le, a 40 napos bejelentési határidőt nem ettől, hanem a felszámolási eljárás közzététele napjától kell számítani.

A felszámoló az adós gazdálkodó szervezet helyzetét felméri, követeléseit behajtja, vagyonát értékesíti, majd ezt követően lezárja a felszámolási eljárást.

Első lépésként a vagyon felmérését követően és a hitelezők bejelentett hitelezői igényének elbírálását követően a felszámoló összehívja a hitelezők értekezletét, és a hitelezőkkel ismerteti az eljárás addigi adatait. Ismertetni kell tehát a felmért vagyont, külön jelezni kell a követeléseket, és természetesen a hitelezők részére a hitelezői listát is rendelkezésre kell bocsátani. Ebben a hitelezői listában jeleznie kell a felszámolónak, hogy melyik hitelező milyen kategóriában, milyen összegű igényt jelentett be, és azt is, hogy a felszámoló ezeket az igényeket visszaigazolta-e, vagy vitatja.

Abban az esetben ugyanis, ha a hitelező nem tudja megfelelően bizonyítani a felszámoló részére követelésének jogalapját és összegszerűségét, és ez az adós számviteli irataiból sem állapítható meg, a felszámoló – ha ennek indoka van – a hitelezőt az igény kiegészítésére hívja fel, illetve ha erre nincs lehetőség, vagy a hitelező követelésének alátámasztására további dokumentumokat nem tud csatolni, a felszámoló el kell, hogy utasítsa a hitelezői igényt. A felszámoló ugyanis a Cstv. 54. § rendelkezéseinek megfelelően a polgári jogból ismert jó gazda gondosságával köteles felszámolói feladatait ellátni, ami annyit jelent, hogy elsősorban a hitelezők érdekét figyelembe véve azt kell elérnie, hogy a hitelezők rendelkezésére, követéseik kielégítésére minél nagyobb mértékű vagyon álljon a rendelkezésre. Ezért a megalapozatlan, vagy a megalapozatlannak tűnő hitelezői igényeket a felszámolónak el kell utasítani. Abban az esetben, ha a hitelező ezzel nem ért egyet, a felszámolást elrendelő bíróság dönt a hitelezői kifogás tárgyában.

A besorolásnak azért is jelentős a szerepe, mert ennek alapján, kategóriánként történik a hitelezők követelése kiegyenlítése, és akkor lehet csupán – a később jelzendők privilegizált követelés kivételével – továbbmenni a következő kategóriára, ha az előző kategória kielégítése teljes körűen megtörtént. Elsősorban a felszámolás költségeit kell kiegyenlíteni, majd a zálogjoggal biztosított követeléseket, ezután a tartásdíjat, életjáradékot, kártérítési járadékot, stb. A jogszabály szövegét az internetes közzététel 4. számú melléklete tartalmazza.

A hitelezői értekezleten a hitelezőknek lehetőségük van hitelezői választmány választására, ebben az esetben a hitelezői választmány tartja a továbbiakban a kapcsolatot a felszámolóval, nem pedig az egyes hitelezők.

A Cstv. 40. §-a a felszámoló részére a követelések behajtása körében egy speciális lehetőséget nyújt, a felszámoló ugyanis – egyébként bármelyik hitelező is – érvénytelenségi pert indíthat, az adós által még a felszámolási eljárás megkezdését megelőzően kötött szerződéseket különböző jogcímenek megtámadhatja. Ennek határideje a megtámadási jogcímtől függően egyrészt a tudomást szerzéstől számított 90 nap, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételétől számított egy éves jogvesztő határidő, ami mindegyik jogcímre vonatkozik, másrészt a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző öt év, vagy két év, vagy csupán 90 nap, amelytől kezdődően megkötött szerződéseket lehet megtámadni.

Hivatkozhat arra, hogy a szerződés például a hitelezők kijátzására irányult, és ez a szerződés az adós vagyonát csökkentette, de hivatkozhat arra is, hogy az adós vagyonából ingyenes elidegenítés történt, vagy ingyenes kötelezettségvállalás, de arra is, hogy harmadik személy javára feltűnően aránytalan értékkülönbözettel került megkötésre a visszterhes – ellenérték fejében megkötött – jogügylet. Megtámadhatja a felszámoló azon szerződéseket is, amelyek egy hitelező előnybe részesítését jelentik. Ha a bíróság a felszámoló keresetének helyt ad, a Polgári Törvénykönyv (jelenleg a hatályos Ptk. 2013. évi V. Tv.) rendelkezései közül az értéktelen szerződésekre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazza. A hitelező ennek alapján érvénytelenség címén kérheti az eredeti állapot helyreállítását, a vagyontárgy, amire a szerződés megkötésre került, visszajuttatását az adós vagyonába. A Ptk. általános szabályai szerint ilyen esetben egyébként kölcsönös szolgáltatásokat rendel el a bíróság, tehát az adós köteles adott esetben a megkapott vételárat visszafizetni, a felszámolási eljárás speciális, sajátos szabályai szerint azonban a visszafizetendő összeg csupán hitelezői igényként vehető figyelembe, és a Cstv. rendelkezései szerint elégíthető ki, nem pedig a vagyontárgy adós részére történő visszajuttatásával egyidejűleg.

A Cstv. rendelkezéseket tartalmaz arra is, hogy bizonyos esetekben az adósnak saját tulajdonosával, vagy ügyvezetőjének hozzátartozójával, vagy tisztségviselőjével kötött szerződésénél az eljáró bíróságnak a szerződés megkötéskori rosszhiszeműséget, illetve az ingyenességet vélelmeznie kell, tehát a szerződő partner köteles bizonyítani, hogy jóhiszeműen járt el, nem tu-

dott az adós felszámolással fenyegető helyzetéről, és a szerződés nem volt ingyenes. Az ezzel kapcsolatos részletszabályokat a Cstv. 40. § tartalmazza (lásd az internetes közzététel 3. számú mellékletében).

Mint már említettük, a tulajdonosoknak lehetőségük van arra, hogy a felszámolási eljárás során is gyakorolhassák tulajdonosi jogukat annyiban, hogy megkísérelhetik egyezség létrehozását a hitelezőkkel. Ebben az esetben a hitelezői igényeket a kielégítési sorrend szerint kell figyelembe venni, kategóriákba besorolni a Cstv. ugyanis meghatározza, hogy milyen követelések milyen sorrendben kerülnek kiegyenlítésre. Ez - már említettük - a Cstv. 57. § -ában található (lásd az internetes közzététel 4. számú mellékletében).

Egyezségkötés a felszámolási eljárásban

Egyezségkötés esetén a tulajdonosoknak minden hitelezői kör kategória vonatkozásában a hitelezők többségével egyezséget kell kötnie. A többség nem a hitelezők számát, hanem a hitelezők vagyoni követelésének értékét jelenti, tehát a hitelezők olyan arányban bírnak követeléssel, ahogy a saját követelésük aránylik a kategóriájukon belüli további követelésekhez. Így tehát előfordulhat, hogy ha adott kategórián belül az egyik hitelező követelése egymagában több, mint a többi e kategóriába tartozó hitelezőé (így tehát 50 % fölötti a követelése), az adott kategóriában egyedül dönt. Az eredményes egyezségkö-

tésnek azonban feltétele, hogy minden kategóriában a többségi hitelezők egyezsége kössenek az adóssal – értelemszerűen az adós tulajdonosaival. Az egyezés érvényessége is kell, hogy a bíróság az egyezséget jóváhagyja. Amennyiben ez megtörténik, a felszámolási eljárást a bíróság a jogerős végzés birtokában megszünteti, és az adós változatlan cégjogi felállással működik tovább (ami ténylegesen annyit jelent, hogy az ügyvezető jogviszonya, ami eddig gyakorlásra nem kerülhetett, visszaáll, és továbbiakban már nem a felszámoló, hanem a cégbíróságon korábban bejegyzett ügyvezető látja el a cég képviselőjének feladatait, feltéve természetesen, ha a tulajdonosok másképpen nem döntenek.

Amennyiben az adós vagyonának felmérése a felszámoló részéről megtörtént, és egyezés megkötését a tulajdonosok nem kíséreltek meg, a felszámoló elkezdheti a vagyon értékesítését. A vagyont a felszámoló nyilvánosan értékesíti, és a forgalomban elérhető legmagasabb áron. Nincs arra lehetőség tehát, hogy a felszámoló a nyilvánosságot kikerülve, megkerülve értékesítse az adós vagyonát, és ezzel esetlegesen kárt okozzon az adósnak, illetve áttételesen a hitelezőknek. Korábban lehetőség volt arra, hogy a felszámoló nyilvános pályázatot, vagy nyilvános árverést hirdessen meg a Cégek Közlönyében. 2015. január 1-től kezdődően azonban a felszámoló a pályázat, illetve árverés útján történő értékesítés során a 17/2014. (II. 3.) Korm. rendelet szerinti Elektronikus Értékesítési Rendszer alkalmazásával folytathatja le ezeket az eljárásokat. Az eljárásban csak azok vehetnek részt, akik a bánatpénzt a felszámoló részére megfizették. Az

EÉR-ben lefolytatott pályázat vagy árverés lezárását követően a felszámoló jegyzőkönyvet készít, amiben az értékesítési eljárás fontosabb adatait rögzíti, ebben a körben természetesen rögzíteni kell a nyertes személyét, illetve a felszámoló által elfogadott vételár összegét. Pályázat esetén a hitelezői választmány és a hitelező tekintheti meg a jegyzőkönyvet, árverés esetén a hitelezői választmány, a hitelezők képviselője és a hitelezők, továbbá az árverési vevő tekintheti meg a jegyzőkönyvet. A pályázat eredményét azonban az EÉR-ben a felszámolónak mindenképpen közzé kell tennie. Akinek elővásárlási joga van az adott vagyontárgyra, elővásárlási jogát a felszámolónál érvényesítheti, mert a felszámolónak az elektronikus értékesítés érvényességének és eredményességének megállapítása után a nyertes ajánlatot az elővásárlási joggal rendelkezőknek be kell mutatnia, és fel kell őket hívni nyilatkozattételre, hogy élnek-e elővásárlási jogukkal.

A biztosított követelésekre vonatkozó szabályok

Külön szabályok vonatkoznak a biztosított követelésekre (ez általánosságban a jelzálogjoggal terhelt vagyontárgyakat érinti), mert ingatlant terhelő jelzálogjog esetén az értékesítést követően a felszámolási eljárás költségeinek (őrzési költség, vagyonértékelés költsége, felszámoló díja) levonása után a fennmaradó összeg haladéktalanul megilleti a jelzálog jogosultját. Amennyiben a zálogjog a hitelbiztosítéki nyilvántartásban szerepel, úgy abban az esetben a felszámoló az értékesítésből befolyt össze-

get csökkenti az előzőek szerinti költségekkel, majd a fennmaradó összeg 50 %-át kizárólag a zálogjog jogosultjának fizeti ki, a fennmaradó összeg az általános szabályok szerint kerül kiosztásra a hitelezők között. Több zálogjog esetén a zálogjog alapítása és ennek a szükséges nyilvántartásba történő bejegyzése ideje szerinti sorrendben történik a felosztás.

Rendkívül fontos szabály, hogy az értékesítés során a felszámoló által megkötött adásvételi szerződést az értékesítéstől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül a felszámolást elrendelő bíróságnál meg lehetett támadni, ezt követően azonban a szerződés semmilyen formában nem támadható meg. A jogvesztés ugyanis annyit jelent, hogy a jogszabály szerinti határidő elteltét követően bírósági út már nem vehető igénybe, és a határidő mulasztása igazolási kérelemmel sem orvosolható.

A felszámolási eljárás során a felszámoló által tett bármely intézkedés, de a felszámoló mulasztása is megtámadható kifogással a felszámolást elrendelő bíróság előtt a felszámoló intézkedésétől vagy mulasztásától – értelemszerűen a hitelező erről történt tudomást szerzésétől – számított 8 napon belül. A megtámadásnak kifogás a neve, és ezt a kifogást a bíróság soron kívül, de legfeljebb 30 napon belül elbírálja. Kifogást nemcsak akkor lehet előterjeszteni, ha a hitelezők saját magát éri joghátrány, hanem például akkor is, ha más hitelezőt a felszámoló nem a jogszabályoknak megfelelően sorol be. Ezt mondta ki a Kúria jogelődje, a Legfelsőbb Bíróság az EBH 2010. évi 2154. számú döntésében (lásd az internetes közzététel 5. számú melléklete alatt). Ha a bíróság helyt adott a kifogásnak, és a felszámoló a

bíróság jogerős végzésének nem tesz eleget, a bíróság új felszámolót rendel ki, és kötelezheti a korábbi felszámolót az ezzel járó költségek viselésére, valamint a díját csökkentheti is. A bíróság a felszámoló jogerős bírói végzéssel szembe szegülő magatartása esetén nem lehetőséget kap a felszámoló felmentésére és új felszámoló kirendelésére, hanem ez kötelező rendelkezés a bíróság részére.

Mint ahogy már jeleztük, amennyiben a felszámoló a felszámolási eljárás során nem az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondossággal jár el, a kötelezettségének megszegésével okozott kárért a polgári jog felelősségi szabályai szerint tartozik felelősséggel. A felszámoló felelőssége az adósnak a felszámolás kezdő időpontjában meglévő, illetve a felszámolás alatt megszerzett vagyonával összefüggésben áll fenn, tehát felelőssége a vagyon mértéket meghaladó semmiképpen nem lehet

Munkavállalók helyzete az eljárásban

A felszámolási eljárás során a felszámolónak jogában áll a Cstv. 47. § szerint az adós által kötött szerződéseket azonnali hatállyal felmondani, illetve meghatározott esetben a szerződéstől a felszámoló el is állhat. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a felszámoló, aki a felszámolás kezdetétől a munkáltatói jogok gyakorlója, erre hivatkozással felmondhatja a munkaszerződéseket. A munkavállalókkal kapcsolatban a felszámoló a Munka Törvénykönyvének rendelkezései szerint járhat el, kivéve az adós vezető tisztségviselőjét, annak ugyanis ezen jogviszonya a törvény erejénél szűnik meg a felszámolás közzétételével. Amennyiben a Munka Törvénykönyve rendelkezései szerint a felszámoló bármely munkavállaló munkaszerződését felmondja, a munkajogi jogszabályok alapján köteles a dolgozóval elszámolni.

A felszámolási eljárás befejezése

Amennyiben a felszámolási eljárás befejeződik (a követelések behajtása megtörtént, és a vagyon is értékesítésre került) a felszámolási eljárást be kell fejezni. Eddig az időpontig minden év leteltekor a felszámolónak közbenső mérleget kell benyújtania a hitelezőknek, és a bíróságnak. Az évek fordulónapja mindig a felszámolás kezdő napja. A közbenső mérlegben kell a felszámolónak bemutatnia a felszámolás kezdő időpontjától általa tett intézkedéseket, a vagyon növekedése, csökkenése adatait, és ezek okait. A közbenső mérlegekben a felszámolói díjra fedezetet kell elkülöníteni.

Amennyiben tehát a felszámolási eljárás lezárul, úgy a felszámoló zárómérleget és zárójelentést készít. Ebben beszámol a felszámolás menetéről, és a mérlegben rögzíti a gazdálkodásra vonatkozó valamennyi adatot. Indítványt tesz a bíróságnak a hitelezők kielégítésére, méghozzá a hitelezőknek a Cstv. 57. §-ában írt sorrendje szerint. Ez a sorrend ugyanis azt határozza meg, hogy – a már említett jelzálogjogon, illetve hitelbiztosítéki zálogjogon alapuló követelések kivételével – a befolyt összeg csupán ennek a sorrendnek a figyelembevételével fizethető ki, azaz amíg a legelső kategóriába mindenki meg nem kapta a pénzét, a következő kategóriában kifizetésre nem kerülhet sor. Jeleznünk kell azt is, hogy a felszámolási eljárások során a jelenlegi – elmúlt 25 évre kiterjedő – gyakorlat alapján rendkívül ritka esetben fordul elő az, hogy a hitelezők teljes kielégítéshez jutnak, és általában az állapítható meg, hogy már az adós rendszeres gazdálkodási tevékenysége folytán keletkezett követelésekre sem jut, vagy csupán minimálisan jut kielégítés a hitelezők részére. Ennek figyelembevételével javasolható tehát a hitelezőknek, hogy amennyiben az adós egyezségi ajánlattal áll elő, úgy azt érdemes megfontolniuk, mert lehetséges, hogy egy egyezés után kielégítéshez jutnak, míg a felszámolás befejezésekor követelésükből semmi nem fog megtérülni.

A felszámolási eljárásban az első kategóriába a felszámolási költségek tartoznak, amelyet a felszámolónak a lehetőség szerint már a költség felmerülésekor ki kell fizetni. Ide tartoznak az adós munkavállalóinak a munkabérei, de idetartozik a felszámolási eljárás lefolytatásával kapcsolatosan felmerülő

költség (például a felszámoló vagyona megőrzésével, a vagyoni értéke megállapításával kapcsolatos költség, vagy a felmerült ingatlan-nyilvántartási, illetve közjegyzői költségek, a felszámoló által indított behajtási eljárások, esetlegesen a perek igazolt költsége, így például az ott felmerült szakértői költségek, vagy a közlekedéssel kapcsolatosan felmerült költségek, és idetartozik a felszámoló díjazása is). Az egyéb követelések a felszámolási eljárás költségeit követően kerülhetnek csak a már említett ügynevezett privilegizált (jelzálogjog hitelbiztosítéki zálogjog, stb.) követelések után kiegyenlítésre, és továbbra is kategóriánként figyelembe véve.

Ha az adós vagyona a várható felszámolási költségek fedezésére sem elegendő, vagy a nyilvántartások, illetőleg a könyvvizetés hiányai miatt a felszámolási eljárás az általános szabályok szerint technológiailag lebonyolíthatatlan (például az adós iratai nem kerülnek átadásra a felszámoló részére, mert azok megsemmisülnek), a felszámoló tájékoztatja a hitelezőket, hogy egyszerűsített felszámolás iránti kérelmet fog a bírósághoz benyújtani. Amennyiben a hitelezők a tájékoztatást követően az adós bárhol fellelhető vagyonát nem tudják a felszámolónak bejelenteni, vagy nem tudnak segítséget adni az iratok beszerzéséhez, úgy a felszámoló zárómérleget nyújt be a felszámolást elrendelő bírósághoz, és egyszerűsített módon kéri a felszámolás lezárását. Egyszerűsített felszámolás esetében a bíróság a volt vezető tisztségviselőt a felszámoló díjának és ilyen kérelem esetén a hitelező által lerótt közzétételi díjnak és illetéknek a megtérítésére is kötelezheti. Ezzel kapcsolatosan ad útmutatást a BDT 2013.

évi 2936. számú döntése (lásd az internetes közzététel 6. számú mellékleteként). Mind az általános esetben, mind pedig a most tárgyalt esetben a felszámolási eljárást csupán a bíróság szüntetheti meg, de a megszüntetéssel egyidejűleg rendelkezniük kell egyrészt arról, hogy a felszámoló díja megtérüljön, illetve a rendelkezésre álló adatokból meg kell állapítania – többnyire a felszámoló erre irányuló javaslatával azonos módon - azt, hogy melyik hitelező milyen vagyontárgyból, milyen összegből, milyen kiegyenlítésre jogosult, illetve meg kell állapítania azt, hogy az egyéb itt meg nem jelölt hitelezők igénye kielégítésre nem kerülhet, és a felszámolási eljárás lezárásával egyidejűleg gondoskodnia kell a bíróságnak arról, hogy a cégnyilvántartásból az adós gazdálkodó szervezet törlésre kerüljön.

A felszámolási eljárást a végrehajtási, illetve a végelszámolási eljárásokkal szokták összehasonlítani. A végrehajtási eljárás azonban nem biztos, hogy az adós minden vagyonára kiterjed, mert lehet, hogy végrehajtás alá csupán egyes vagyontárgyak vonhatók, és a végrehajtási eljárás lefolytatása az adós cégjogi helyzetét nem érinti, tehát azzal, hogy a cég a vagyonát esetlegesen elveszti, cégjogi szempontból még nem szűnik meg. A végelszámolás ezzel szemben a cég, azaz az adós cégjogi megszüntetésével járhat – a tulajdonosok adott esetben dönthetnek úgy, hogy a végelszámolást akár minden különösebb ok nélkül is megszüntetik -, de a cégjogi megszűnéssel egyidejűleg a végelszámolás alá került gazdasági társaság tulajdonosai a megmaradt vagyont megkapják.

Ezen két eljárással szemben a felszámolási eljárás – ha csak a tulajdonosok nem tudnak egyezséget kötni az eljárás során – a cég cégjogi megszüntetésével jár, és a tulajdonosok csupán a hitelezők kielégítését követően megmaradó vagyona jogosultak, amire az elmúlt 25 év során legfeljebb tucatnyi esetben került sor. Tehát a végrehajtási eljárással szemben a felszámolási eljárásban az adós, mint gazdasági társaság megszűnik, és a végelszámolással szemben általánosságban a tulajdonosok az eljárás befejezésekor semmit nem kaphatnak.

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE